

On behalf of the listeners' requirement;
providing here the entire #PoeticText /

Lyrics for ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾہ ظفرنامه

#Zafarnamah { An Epistle of Victory}

with #English & #Punjabi ਪੰਜਾਬੀ

#translations (8 Pages in total). I tried to

write it in #Gurmukhi ਗੁਰਮੁਖੀ script in a

particular manner so that we can

pronounce every word according to the

advisory from Iranian scholars. With

gratitude - Dr. Satinder Sartaaj

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

The Lord is One and the Victory is His

ਜਫਰਨਾਮਾ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

The Epistle of Victory by the Tenth Sovereign.

1. ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ ਕਾਯਮ ਕਰੀਮ । ਰਜਾ ਬਖਸ਼ੇ ਰਾਜਕ ਰਹਾਕੁਨ ਰਹੀਮ ॥

ਰੱਬ ਕਰਾਮਾਤ ਵਿਚ ਪੂਰਨ, ਅਚਲ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ,
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਬਖਸ਼ਣ ਵਾਲਾ, ਰੋਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਅਤੇ ਮਿਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

The Almighty is perfect in all faculties. He is Immortal and generous.
He is the Giver of victuals and is the Emancipator

2. ਅਮਾਨ-ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦੇਓ ਦਸਤਗੀਰ । ਖ਼ਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਿਲ ਪਜ਼ੀਰ ॥

ਉਹ ਈਮਾਨ ਤੇ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਖ਼ਿਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਹੱਥ (ਬਾਂਹ) ਫੜਨ ਵਾਲਾ,
ਭੁੱਲਾ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਮਨ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

He is the Protector and Helper.
He is Compassionate, the Giver of food, and the Enticer

3. ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੇ ਖ਼ੂਬੀ-ਦਿਹੋ ਰਹਨਮੂਨ । ਕਿ ਬੇਗੁਨੋ ਬੇਚੁਨੋ ਚੂਨ ਬੇਨਮੂਨ ॥

ਰੱਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਖ਼ੂਬੀਆਂ (ਗੁਣ) ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਪਖ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,
ਰੰਗ-ਰਹਿਤ, ਚਿੰਨ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਅਦੁੱਤੀ ਹੈ ।

He is the Sovereign, treasure-house of qualities and the Guide
He is unparalleled and is without Form and Colour

4. ਨ ਸਾਜੋ ਨ ਬਾਜੋ ਨ ਫਉਜੋ ਨ ਫਰਸ਼ । ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦੇਯੇ ਐਯਸ-ਓ-ਅਰੁਸ਼ ॥

ਉਸ ਪਾਸ ਨਾ ਸਾਮਾਨ (ਸਾਜ-ਸੱਜਾ) ਹੈ, ਨਾ ਬਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਗ਼ਲੀਚੇ।
(ਪਰ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

Through His Generosity, He provides Heavenly Enjoyments to one without any wealth, falcon, army
property and authority

5. ਜਹਾਂ ਪਾਕ ਜ਼ੀਰ ਅਸੁਤ ਜ਼ਾਹਿਰ-ਜ਼ਹੂਰ । ਅਤਾ ਮੀ-ਦਹਦ ਹਮ ਚੂੰ ਹਾਜ਼ਰ-ਹਜ਼ੂਰ ॥

ਰੱਬ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਤੋਂ ਪਵਿਤ੍ਰ, ਬਲਸ਼ਾਲੀ, ਸਾਖਿਆਤ,
ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਥਾਂ ਉਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ।

He is the Transcendent as well as Immanent
He is Omnipresent and bestows honours

6. ਅਤਾ-ਬਖ਼ਸ਼ ਓ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ਰਹੀਮ ਅਸੁਤ ਰੋਜ਼ੀ-ਦੈਹਦ ਹਰ ਦਿਯਾਰ ॥

ਉਹ ਦਾਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਪਵਿਤ੍ਰ, ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,
ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

He is Holy, Generous and Preserver
He is Merciful and Provider of victuals

7. ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਯਾਰ ਅਸੁਤ ਆਜ਼ਮ-ਅਜ਼ੀਮ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸੁਤ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥

ਰੱਬ ਸਭ ਦਾ ਸੁਆਮੀ, ਵੱਡਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ,
ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਵਾਲਾ, ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਹੈ ।

The Almighty is Generous, the Highest of the High
He, the preserver, is most beautiful

8. ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੂਰ ਅਸੁਤ ਆਜ਼ਿਜ਼ ਨਵਾਜ਼ । P NO.1

ਗ਼ਰੀਬੁਲ-ਪ੍ਰਸਤੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ-ਗੁਦਾਜ਼ ॥

ਉਹ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਅਕਲ ਵਾਲਾ, ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ,
ਨਿਰਧਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

The Almighty is Omniscient, the Protector of the lowly
He, the Friend of the poor, is the Destroyer of the enemies

9. ਸ਼ਰੀਅਤ ਪ੍ਰਸਤੋ ਫਜ਼ੀਲਤ ਮਆਬ ।

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸੋ ਨਬੀ ਉਲ-ਕਿਤਾਬ ॥

(ਉਹ) ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਵਡਿਆਈਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਣਾ,
ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ, ਨੱਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

He is the Source of all virtues, keeper of Dharma
He knows everything and is the Source of all Scriptures

10. ਕਿ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਯੂਹ ਅਸੁਤ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹੂਰ ।

ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸੁਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥

(ਉਹ) ਦਾਨੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਅਕਲ ਦਾ ਸੁਆਮੀ,
ਸਤਿਅਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

He is the Perfect Being and Treasure of Wisdom
He, the All-Pervading Lord, is Omniscient

11. ਸ਼ਨਾਸਿਨ੍ਦਯੇ ਇਲਮੋ ਆਲਮ ਖ਼ੁਦਾਇ ।

ਕਸ਼ਾਇਨ੍ਦਯੇ ਕਾਰੇ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥

ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਦਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ,
ਹਰ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁੰਝਲ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

The Lord of the Universe, Knows all the sciences and
breaks the knots of all complications

12. ਗੁਜ਼ਾਰਿਨ੍ਦਯੇ ਕਾਰੇ ਆਲਮ ਕਬੀਰ ।

ਸ਼ਨਾਸਿਨ੍ਦਯੇ ਇਲਮੋ-ਆਲਮ ਅਮੀਰ ॥

ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ,
ਵਿਦਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ 'ਨਾਇਕ' ਹੈ ।

He, the Supreme and Most High, Supervises the whole world
He, the Sovereign of the Universe, is the Source of all Learning

13. ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਬਰਈਨ੍ ਕਸੁਮੇ ਨੀਸੁਤ

ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹ ਅਸੁਤ ਯਜ਼ਦਾਨ੍ ਯਕੀਸੁਤ ॥

(ਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ!) ਮੈਨੂੰ (ਤੇਰੀ) ਇਸ ਕਸਮ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਖ਼ੁਦਾ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ (ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ) ਗਵਾਹ ਹੈ ।

(Aurangzeb!) I do not have faith in your oaths.
The Lord Himself is the Witness of that

14. ਨਾ ਕਤਰਹੁ ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਬਾਰੋਸੁਤ

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਓ ਦੀਵਾਨ੍ ਹਮਹੁ ਕਿਜ਼ਬਰੋਸੁਤ ॥

ਉਸ (ਕਸਮ) ਉਤੇ ਮੇਰਾ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਤੇਰੇ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨ (ਮੁਸਾਹਿਬ) ਸਭ ਬੂਠ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਹਨ

I have not an iota of faith in such a person,
whose officers have relinquished the path of Truth.

15. ਕਸੀ ਕਉਲੇ ਕੁਰਆਨੁ ਕੁਨਦ ਏਤਬਾਰ ।
ਹਮਾਨੁ ਰੋਜੇ-ਆਖਰ ਸਵਦ ਮਰਦ ਖ਼ਾਰ ॥

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇਰੀ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

Whosoever puts faith into your oath of the Quran,
he is subjected to punishment on the final reckoning.

16. ਹੁਮਾ ਰਾ ਕਸੇ ਸਾਯਾਹੁ ਆਯਦ ਬ-ਜ਼ੋਰ ।
ਬਰੋ ਦਸਤ ਦਾਰਦ ਨਾ ਜ਼ਾਗ-ਓ-ਦਲੋਰ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 'ਹੁਮਾ' ਪੰਛੀ ਦੀ ਛਾਇਆ ਹੇਠਾ ਆ ਜਾਵੇ,
ਉਸ ਉਤੇ ਕਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਦਲੇਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

He, who comes under the shade of the legendary Huma,
a very brave crow cannot harm him

17. ਕਸੀ ਪੁਸ਼ਤ ਉਫਤਦ ਪਸੇ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ।
ਨਾ ਗੀਰਦ ਬੁਜ਼ੋ ਮੀਸ਼ੋ ਆਹੂ ਗੁਜ਼ਰ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਖੜੇ ਹੋਵੇ,
ਤਾਂ ਬਕਰੀ, ਭੇਡ ਅਤੇ ਹਿਰਨ ਪਕੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ (ਸਗੋਂ ਉਸ ਪਾਸੋਂ) ਗੁਜ਼ਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ।

He, who takes refuge of the fierce tiger
The goat, sheep and deer do not go near him

18. ਕਸਮ ਮੁਸਹਫ਼ੇ ਖੁਦਾਹੁ ਗਰ ਈਨੁ ਖੁਰਮ ।
ਨਾ ਫ਼ਉਜੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ਮ ਰਾ ਸੁਮ ਅਫ਼ਗ਼ੈਨਮ ॥

ਜੇ ਕਰ ਮੈਂ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਦੇ ਗੁਪਤ ਫ਼ਰੋਬ ਦਾ ਧੋਖਾ ਨਾਂ ਖਾਂਦਾ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਾਂ ਛੱਡਦਾ ।

If I had not taken an oath on Quran in concealment,
I would not have moved an inch from my place

19. ਗੁਰੋਸਨ-ਚਿਹਕਾਰੀ ਕੁਨਦ ਚਿਹਲ ਨਰ ।
ਕਿ ਦਹ-ਲਕ ਬਰਾਯਦ ਬਰੋ ਬੀ ਖ਼ਬਰ ॥

ਮੇਰੇ ਚਾਲੀ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ,
ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਅਚਾਨਕ ਦਸ ਲੱਖ ਸੈਨਿਕ ਟੁੱਟ ਕੇ ਆ ਪਏ ਹੋਣ ।

How could forty famished persons fight in the battlefield,
on whom ten lac soldiers made a sudden attack

20. ਕਿ ਪੈਮਾਨੁ ਸ਼ਿਕਨ ਬੇਦਰੰਗ ਆਮਦੰਦ ।
ਮੀਆਨੁ ਤੇਰੋ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥

(ਤੇਰੇ) ਬਚਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ (ਸਿਪਾਹੀ) ਬਟ ਪਟ ਤੇਗਾਂ,
ਤੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸਮੇਤ ਆ ਪਏ ।

Your army breaking the oath and in great haste
plunged in the battlefield with arrows and guns

21. ਬਾ ਲਾਚਾਰਗੀ ਦਰਮੀਯਾਨੁ ਆਮਦਮ ।
ਬਾ ਤਦਬੀਰ ਤੀਰੋ ਕਮਾਨੁ ਆਮਦਮ ॥

ਤਦ ਬੇਬਸ ਹੋ ਕੇ (ਮੈਂ ਯੁੱਧ-ਭੂਮੀ) ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ
ਅਤੇ ਤੀਰਾ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਧਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਆਇਆ

It was out of sheer helplessness that I came in the battle field
For this reason, I had to intervene and had to come fully armed

22. ਚੂ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹੁ ਹੀਲਤਿ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸਤ ।
ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ ॥

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ,
ਤਾਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ।

When all other methods of communication have failed,
It is righteous to take the sword in hand

23. ਚਿ ਕਸਮੇ ਕੁਰਆਨੁ ਮਨ ਕੁਨਮ ਏਤਬਾਰ ।
ਵਗਰਨਾ ਤੁ ਗੋਈ ਮਨ ਈਨੁ ਰਾਹ ਚਿਕਾਰ ॥

ਮੈਂ (ਤੇਰੀ) ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਦਾ ਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾ,
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੀ ਦਸ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ ਸੀ ।

I have no faith in your oaths on the Quran.
Otherwise I had nothing to do with this battle

24. ਨਾ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਨੁ ਮਰਦ ਰੂਬਾਹ-ਪੀਚ ।
ਦਿਗਰ ਹਰਗਿਜ਼ਿਨੁ ਰਾਹ ਨਯਾਯਮ ਬਹੀਚ ॥

ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਰਦ ਲੁੰਬਤੀ ਵਾਂਗ ਮਕਾਰ ਹਨ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ (ਮੈਂ) ਹਰਗਿਜ਼ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਰਸਤੇ ਨਾਂ ਆਉਂਦਾ ।

I did not think your officers would be deceitful.
Otherwise I would not have followed the path I have taken

25. ਹਰਾਨੁ ਕਸ-ਕਿ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾਨੁ ਆਯਦਸ ।
ਨ-ਜ਼ਦ ਬਸਤਨੋ ਕੁਸਤਨੋ ਬਾਯਦਸ ॥

ਹਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਹੋਵੇ,
ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

For those persons who have put their faith on the oaths of the Quran,
It is not right to imprison and kill them

26. ਬ-ਰੰਗੇ ਮਗਸ ਸਿਯਾਹਪੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ।
ਬ-ਯਕ ਬਾਰਗੀ ਦਰ ਖ਼ਰੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਲੇ ਬਸਤ੍ਰ ਵਾਲੇ (ਤੇਰੇ ਸੈਨਿਕ) ਮੱਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆ ਪਏ,
ਉਹ ਰੋਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕੋ ਵਾਰ ਹੀ ਆ ਪਏ ।

The soldiers of your army, clad in black uniforms, rushed like flies on my men
They came at us making loud noises

27. ਹਰਾਨੁ ਕਸ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰ ਔਮਦ ਬੁਰੂਨੁ ।
ਬੇਖ਼ੁਰਦਨ ਯਕੇ ਤੀਰ ਸੁਦ ਗ਼ਰਕੇ ਖ਼ੂਨੁ ॥

(ਤੇਰਾ) ਹਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਕੰਧ ਦੀ ਓਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ,
ਉਹ (ਮੇਰਾ) ਇਕੋ ਤੀਰ ਖਾ ਕੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਗ਼ਰਕ ਹੋ ਗਿਆ ।

Whosoever appeared near the wall of the fort,
With my one arrow he was drenched in his own blood

28. ਕਿ ਬਿਰੂਨੁ ਨਿਆਮਦ ਕਸੇ ਜ਼ਾਨੁ ਦੀਵਾਰ ।
ਨਾ ਖ਼ੁਰਦੰਦ ਤੀਰੋ ਨਾ ਗੁਸਤੰਦ ਖ਼ਵਾਰ ॥

ਜੇ ਆਦਮੀ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਓਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਇਆ,
ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਤੀਰ ਖਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਖੁਆਰ ਹੋਇਆ ।

Thereafter, no one dared to come there near the wall
None faced then the arrows and destruction

29. ਚੁ ਦੀਦਮ ਕਿ ਨਾਹਰ ਬਿਐਮਦ ਬ-ਜੰਗ ।

ਚਸੀਦੇਹੁ ਯੇਕ ਈ ਤੀਰੇ ਮਨ ਬੀਦੈਰੰਗ ॥

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਤੀਰ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਸੁਆਦ ਚਖਾ ਦਿੱਤਾ ।

When I saw Nahar Khan in the battlefield,
He was greeted with one of my arrows

30. ਹਮ ਆਖਰ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਬ-ਜਾਏ ਮੁਸਾਫ਼ ।

ਬਸੀ ਖਾਨਾ ਖੁਰਦੰਦ ਬੀਰੂਨੁ ਗਜ਼ਾਫ਼ ॥

ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਣ-ਭੂਮੀ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਪਠਾਣ ਵੀ ਭਜ ਗਏ
ਜੋ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੇਖੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ।

All those boasters who came near the wall,
they were dispatched in no time

31. ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨ ਦੀਗਰ ਬਿਆਮਦ ਬ-ਜੰਗ ।

ਚੁ ਸੈਲੇ ਰਵਾਨੁ ਹਮਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥

(ਫਿਰ) ਇਕ ਹੋਰ ਪਠਾਣ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ,
ਜਿਵੇਂ ਹੜ੍ਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੀਰ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ (ਦੀ ਗੋਲੀ) ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।
Another Afghan, with a bow and arrow
came in the battlefield like a flood

32. ਬਸੇ ਹਮਲਹੁ ਕਰਦੰਦ ਬ-ਮਰਦਾਨਗੀ ।

ਹਮਅਜ਼ ਹੋਸ਼ਗੀ ਹਮ-ਜ਼ ਦੀਵਾਨਗੀ ॥

ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਮਲੇ ਮਰਦਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ,
ਕੁਝ ਹੋਸ਼ਿਆਰੀ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸਨ ।

He shot arrows heroically, sometimes in
senses and sometimes in madness

33. ਬਸੇ ਹਮਲਹੁ ਕਰਦੰਦ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖੁਰਦ ।

ਦੁਕਸ ਰਾ ਬਜਨ ਕੁਸਤੋ ਜਨ ਹਮ ਸਪੁਰਦ ॥

ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖਾਏ,
ਸਾਡੇ ਦੋ ਆਦਮੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ (ਆਪਣੀ) ਜਾਨ ਵੀ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਗਿਆ
He made several attacks and was drenched with blood
He killed two (of my) men and also gave his own life as well

34. ਕਿ ਆਨੁ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਰਦੂਦ ਸਾਈਯੇ ਦੀਵਾਰ ।

ਬ-ਮੈਦਾਨੁ ਨਐਮੈਦ ਬੇ-ਮਰਦਾਨੇਵਾਰ ॥

ਉਹ ਖ਼ਵਾਜਾ (ਜ਼ਫ਼ਰ ਬੇਗ) ਕਾਇਰ ਵਾਂਗ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਓਟ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ,
ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਾ ਨਿਤਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਰਦਾਨਗੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ।

Khwaja Mardud hid himself behind the wall
He did not enter the field like a brave warrior

35. ਦਰੀਗਾ ਅਗਰ ਰੂ-ਏ-ਓ ਦੀਦੈਮੀਨੁ ।

ਬ-ਯਕ ਤੀਰ ਲਾਚਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੀਦੈਮੀਨੁ ॥

ਖ਼ੇਦ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਕਾਇਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਲੈਂਦਾ,
ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਤੀਰ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਿੰਦਾ (ਭਾਵ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ) ।

If I had seen his face once, one of my arrows
would have dispatched him to the abode of death

36. ਹਮਾਖ਼ਰ ਬਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ।

ਦੁ ਸੂਈ ਬਸਿ ਕੁਸਤਹੁ ਸੁਦ ਬੇਦਰੰਗ ॥

ਅੰਤ ਵਿਚ ਤੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖਾ ਕੇ
ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ (ਸੈਨਿਕ) ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ।
Many warriors wounded with arrows and bullets
died in the battle on both the sides

37. ਬਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ।

ਜ਼ਮੀਨੁ ਗਸ਼ਤ ਹਮਚੁ ਗੁਲੇ ਲਾਲੇ ਰੰਗ ॥

ਤੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ (ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ) ਦੀ ਬਹੁਤ ਬਰਖਾ ਹੋਈ,
ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਲਾਲ ਪੋਸਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਹੋ ਗਈ

The darts were showered so violently,
that the field became red like poppyflowers

38. ਸਰੋ-ਪਾਈ ਅੰਬੂਹ ਵ ਚੰਦੈਨੁ ਸੁਦਹ ।

ਕਿ ਮੈਦਾਨੁ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਈ ਚੋਗਾਨੁ ਸੁਦਹ ॥

ਮੈਦਾਨ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਲਗ ਗਿਆ
ਜਿਵੇਂ ਮੈਦਾਨ ਗੋਦਾਂ ਖੁੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ।
The heads and limbs of the dead were scattered in the battlefield
Which gave impression as these are balls and sticks

39. ਤਰੰਕਾਰਿ ਤੀਰੋ ਤਰੰਗੇ ਕਮਾਨੁ ।

ਕਿ ਬਰ ਔਮੀਯੇ ਹਾਯੋ ਹੂ ਅਜ਼ ਜਹਾਨੁ ॥

(ਜਦੋਂ) ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਸਰਸਰਾਹਟ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਮਾਨਾਂ ਨੇ ਟੁਣਕਾਰ ਕੀਤੀ,
ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜਹਾਨ ਹਾ-ਹੂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ (ਅਰਥਾਤ ਰੋਲਾ ਮਚ ਗਿਆ) ।

When the arrows hissed and bows tinkled,
there was a great hue and cry in the world

40. ਦਿਗਰ ਸੂਰਿਸ਼ੇ ਕੇਬਰੇ ਕੀਨੈਹੁ ਕੋਸ਼ ।

ਜ਼ ਮਰਦਾਨੇ-ਮਰਦੈਨੁ ਬੁਰਨੁ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ॥

ਫਿਰ ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਰੋਲੇ ਨੇ
ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਹੋਸ਼ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ ।
There the spears and lances provided a dreadful sound
and the warriors lost their senses

41. ਹਮ ਆਖ਼ਿਰ ਚਿਹੁ ਮਰਦੀ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ।

ਕਿ ਬਰ ਚੇਹਲਤਨ ਆਯਦਸ਼ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥

ਆਖ਼ਿਰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮਰਦਾਨਗੀ ਵੀ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਜੇ ਚਾਲੀ ਆਦਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ (ਫ਼ੌਜ) ਟੁੱਟ ਪਈ ਹੋਵੇ ।
How could bravery ultimately withstand in the field,
when only forty were surrounded by innumerable warriors

42. ਚਰਾਗੋ ਜਹਾਨੁ ਚੂਨੁ ਸੁਦਹ ਬੁਰਕਾ ਪੋਸ਼ ।

ਸ਼ਹੇ-ਸ਼ਬ ਬਰਐਮਦ ਹਮਹ ਜਲਵਾ ਜੋਸ਼ ॥

(ਜਦ) ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਦੀਪਕ (ਸੂਰਜ) ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ (ਭਾਵ ਭੁੰਬ ਗਿਆ)
(ਤਦ) ਰਾਤ ਦਾ ਸੁਆਮੀ (ਚੰਦ੍ਰਮਾ) ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ।
When the lamp of the world veiled itself,
the moon shone in brightness during the night

43. ਹਰਾਨ੍ ਕਸ ਕਿ ਕੁਰਾਨ੍ ਕੁਰਾਨ੍ ਆਯਦਸ

ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨ੍ ਬੈਰੂਹ੍ ਰਹਨੁਮਾ ਆਯਦਸ ॥

ਹਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਂਦਾ ਹੈ,
ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਦਾ ਪਥ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

He, who puts faith on the oaths of the Quran,
the True Lord gives him the guidance

44. ਨਾ ਪੇਚੀਦਹ ਮੂਏ ਨਾ ਰੰਜੀਦਹ ਤਨ

ਕਿ ਬਿਰੁਨ੍-ਖੁਦ ਔਰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਿਕਨ ॥

ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸ਼ਰੀਰ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।
(ਪਰਮਾਤਮਾ) ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

There was neither any harm nor injury
My Almighty, the vanquisher of the enemies, brought me to safety

45. ਨਾਦਾਨਮ ਕਿ ਈਨ੍ ਮਰਦ ਪੈਮਾਨ੍ ਸ਼ਿਕਨ

ਕਿ ਦੌਲਤ ਪ੍ਰਸਤ-ਅਸ੍ਤ ਈਮਾਨ੍ ਫਿਕਨ ॥

ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ (ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ) ਇਕਰਾਰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ,
ਦੌਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ਅਤੇ ਈਮਾਨ ਨੂੰ ਪਰੇ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

I did not know that these oath-breakers were deceitful
and flowers of mammon

46. ਨਾ ਈਮਾਨ੍ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾ ਆਉਜ਼ਾਇ ਦੀਨ੍

ਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਨਾਸੀ ਮੋਹੰਮਦ ਯਕੀਨ੍ ॥

ਇਹ ਨਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ,
ਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਮੁਹੰਮਦ ਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ

They were neither men of faith, nor true followers of Islam,
they did not know the Lord nor had faith in the prophet

47. ਹਰਾਨ੍ਕਸ ਕਿ ਈਮਾਨ੍ ਪ੍ਰਸਤੀ ਕੁਨਦ

ਨਾ ਪੈਮਾਨ੍ ਖੁਦਸ ਪੇਸੋ-ਪਸ੍ਤੀ ਕੁਨਦ ॥

ਹਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਈਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਕਦੇ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ ।

He, who follows his faith with sincerity,
he never budes an inch from his oaths

48. ਕਿ ਇਨ੍ ਮਰਦ ਰਾ ਜ਼ਰੇਹ੍ ਇਤਬਾਰੇ ਨੀਸ੍ਤ

ਚਿਹ੍ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾਨ੍ ਅਸ੍ਤ ਯਜ਼ਦਨ੍ ਯਕੀਸ੍ਤ ॥

ਇਸ ਮਰਦ (ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ) ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜੋ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ।

I have no faith at all in such a person for whom the oath
of the Quran has no significance

49. ਚੁ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾਨ੍ ਸਦ ਕੁਨਦ ਇਖ਼ਤਿਯਾਰ

ਮਰਾ ਕਤਰਹ ਨਾਯਦ ਅਜੋ ਏਤਬਾਰ ॥

ਜੇ ਉਹ ਹੁਣ ਕੁਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸੌ ਕਸਮਾਂ ਖਾ ਲਏ
ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ (ਉਸ ਉਤੇ) ਰਤਾ ਜਿੰਨਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ।

Even if you swear a hundred times in the name of the Quran,
I shall not trust you any more even equivalent to a drop of water

50. ਅਗਰਚੇ ਤੂ ਰਾ ਏਤਬਾਰ ਆਮਦੇ ।

ਕਮਰ ਬਸਤਾ ਏ ਪੇਸ਼-ਵਾਜ਼ ਆਮਦੇ ॥

ਜੇ ਤੇਰਾ (ਕੁਰਾਨ ਉਤੇ) ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ
ਤਾਂ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ।

If you have even a little of faith in Quran
come in the battlefield fully armed

51. ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਸ੍ਤ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਈਨ੍ ਸੁਖਨ ।

ਕਿ ਕੁਰੁਲੇ ਖੁਦਾਯਤ ਕਸਮ ਅਸ੍ਤ ਮਨ ॥

ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਕਸਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ,
ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਸਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ।

It is your duty to act on these words,
these words are like the Orders of God

52. ਅਗਰ ਹਜ਼ਰਤੇ ਖੁਦ ਸਿਤਾਦਹ ਸ਼ਵਦ ।

ਬ-ਜਾਨੋ ਦਿਲੇ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਹ ਬੁਵਦ ॥

ਜੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੋਤੇ ਹੁੰਦੇ
ਤਾਂ ਦਿਲੋ-ਜਾਨ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ।

If the Holy Prophet had been there himself,
He would have acted on them with all of his heart

53. ਸੁਮਾ ਰਾ ਕਿ ਫ਼ਰਜ਼ ਅਸ੍ਤ ਕਾਰੀ ਕੁਨੀ ।

ਬ-ਮੂਜਬ ਨਵਿਸਤਹ੍ ਸੁਮਾਰੀ ਕੁਨੀ ॥

(ਹੁਣ) ਤੇਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ (ਕਿ ਤੂੰ) ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ।

It is incumbent on you to fulfil the task undertaken by you
and stick to whatever you have written in your letter

54. ਨਵਿਸਤਹ੍ ਰਸੀਦੋ ਬ-ਗੁਫ਼ਤਨ ਜਬਾਨ੍ ।

ਬ-ਬਾਯਦ ਕਿ ਈਨ੍-ਕਾਰ ਰਾਹਤ ਰਸਾਨ੍ ॥

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੇਰਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਤ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।
ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।

I have received your letter and the message,
This issue will be resolved amicably

55. ਹਮੂ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖਨਵਰ ।

ਨਾ ਸ਼ਿਕਮੇ ਦਿਗਰ ਦਰ ਦਹਾਨੇ ਦਿਗਰ ॥

ਇਨਸਾਨ ਉਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਇਦੇ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇ
ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ

One should act on his words
The speech and action should correspond

56. ਕਿ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਗੁਫ਼ਤ ਬੇਰੁਨ੍ ਨੈਯਮ ।

ਅਗਰ ਰਾਸਤੀ ਖੁਦ ਬਿ-ਯਾਰੀ ਕਦਮ ॥

ਜੇ ਕ਼ਾਜ਼ੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ
ਪਰ ਜੇ ਤੂੰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਓਸ ਰਸਤੇ ਤੇ ਹੋਵੇਂ ।

I am still with the words conveyed by the Qazi,
but if you are also on the same path.

57. ਤੁਰਾ ਗਰ ਬ-ਬਾਯਦੌਨ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾਨੁ

ਬ-ਨਜਦੇ ਸੁਮਾ ਰਾ ਰਸਾਨਮ ਹਮਾਨੁ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਵਾਲਾ ਕਸਮਨਾਮਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,
ਤਾਂ (ਮੈਂ) ਉਹ ਵੀ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ।

If you want to see the letter containing oaths,
I can send you the same immediately

58. ਕਿ ਤਸਰੀਫ਼ ਦਰ ਕਸਬਹੁ ਕਾਂਗੜ ਕੁਨਦ

ਵਜ਼ੋਨਪਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾ-ਹਮ ਸਵਦ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਕਾਂਗੜ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਂ,
ਤਾਂ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ।

If you come yourself in village Kangar,
we can meet each other

59. ਨਾ ਜ਼ੋਰਾ ਦਰ ਈਨੁ ਰਾਹੇ ਖ਼ਤਰਹੁ ਤੁਰਾਸੁਤ

ਹਮਹ ਕੌਮ ਬੈਰਾਤੁ ਹੁਕਮੇ ਮਰਾਸੁਤ ॥

ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਆਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ
ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀ ਬਰਾਤ ਕੌਮ ਮੇਰੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ।

Do not worry the danger of coming there
Because the Brar community acts according to my orders

60. ਬੀ ਐ ਤਾ ਸੁਖਨ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕੁਨਮ

ਬ-ਰੂਏ ਸ਼ਮਾ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਕੁਨਮ ॥

ਇਥੇ ਆਓ ਤਾਂ ਜੋ ਖ਼ੁਦ ਜ਼ਬਾਨੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਹੋਵੇ ।
ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ।

Come so the talks could happen face to face
The kindness will be exchanged.

61. ਯਕੇ ਅਸਬ ਸ਼ਾਇਸਤਹੁਯੇ ਯਕ ਹਜ਼ਾਰ

ਬੀਆ ਤਾ ਬੇ-ਗੀਰੀ ਬ-ਮਨ ਈਨੁ ਦਯਾਰ ॥

“ਇਕ ਹਜ਼ਾਰੀ” ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ
ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

Along with the title of “Yak Hazari”
This territory will be handed over .

62. ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਾਹ ਰਾ ਬੰਦਾਈਯੇ ਚਾਕਰਮ

ਅਗਰ ਹੁਕਮ ਆਯਦ ਬ-ਜਾਨੁ ਹਾਜ਼ਿਰਮ ॥

ਮੈਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਚਾਕਰ ਹਾਂ
ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜਾਨ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ ।
I am the man of the Sovereign of Sovereigns and His slave
If He permits me, then I shall present myself there

63. ਅਗਰਚਿਹ ਬਿ-ਆਯਦ ਬ-ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਨ

ਹਜ਼ੂਰਤ ਬੀ-ਆਯਮ ਹਮਹ ਜਾਨੋ ਤਨ ॥

ਜੇ ਕਰ (ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ) ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਆ ਗਿਆ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਜਿੰਦ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਸਹਿਤ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ ।
If He permits me, then I shall be present there in person

64. ਅਗਰ ਤੂ ਬ-ਯਜ਼ਦਾਨੁ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ।

ਬ-ਕਾਰੇ ਮਰਾ ਈਨੁ ਨਾ ਸੁਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ,
ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੰਮ (ਨੂੰ ਕਰਨ) ਵਿਚ ਸੁਸਤੀ ਨਾ ਕਰੀਂ ।

If you worship Almighty, you will not cause
any delay in this work of mine

65. ਤੂ ਬਾਯਦ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਸਨਾਸੀ ਕੁਨੀ ।

ਨਾ ਗੁਫ਼ਤਹੁ ਕਸੌਨੁ ਕਸ ਖ਼ਰਾਸੀ ਕੁਨੀ ॥

ਤੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਹੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਨਾ ਕਰ ।

You should recognise the Almighty, so that you may
not talk ill or cause injury to anybody

66. ਤੂ ਮਨਸਦ ਨਸ਼ੀਨੁ ਸਰਵਰੇ ਕਾਯਨਾਤ ।

ਅਜਬ ਅਸੁਤ ਇਨਸਾਫ਼ੇ ਈਨੁ ਹਮ ਸਿਫ਼ਾਤ ॥

ਤੂੰ ਕਾਇਨਾਤ (ਖ਼ਲਕਤ) ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ (ਬਾਦਸ਼ਾਹ) ਹੈ।
ਤੇਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਜੀਬ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਵੀ ਅਜੀਬ ਹਨ ।

You are the Sovereign of the world and you sit on the throne,
but I wonder at your ill acts of injustice

67. ਅਜਬ ਅਸੁਤ ਇਨਸਾਫ਼ੇ ਦੀਨੁ ਪਰਵਰੀ ।

ਕਿ ਹੇਫ਼ਾਅਸੁਤ ਸਦ ਹੇਫ਼ਾ ਈਨੁ ਸਰਵਰੀ ॥

ਤੇਰਾ ਨਿਆਂ ਅਜੀਬ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਧਰਮ-ਪਾਲਨਾ ਵੀ ਅਸਚਰਜ਼ ਹੈ,
ਸਚਮੁੱਚ ਤੇਰੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ, ਮੈਂ ਵਾਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹਾਂ ।

I wonder at your acts of piety and justice
I feel sorry at your sovereignty

68. ਕਿ ਅਜੁਬ ਅਸੁਤ ਅਜੁਬ ਅਸੁਤ ਫ਼ਤਵਾ ਸੁਮਾਨੁ ।

ਬਜ਼ੁਜ਼ ਰਾਸਤੀ ਸੁਖ਼ਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਜ਼ਿਆਨੁ ॥

ਤੇਰੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈ,
ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਬੋਲ ਕਹਿਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ।

I wonder very much regarding your faith
Anything said against truth brings downfall

69. ਮਜ਼ਨ ਤੇਗ਼ ਬਰ ਖ਼ੂਨ ਕਸ ਬੇਦਰੇਗ ।

ਤੁਰਾ ਨੀਜ਼ ਖ਼ੂਨੁ ਅਸੁਤ ਬਾ ਚਰਖ਼ੇ ਤੇਗ਼ ॥

ਤੂੰ ਨਿਰਦਈ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਨਾਂ ਚਲਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਰਾ ਵੀ ਇਕ ਦਿਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਡੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ।

Do not be rash in striking your sword on helpless,
otherwise the Providence will shed your blood

70. ਤੂ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਮਸ਼ੋ ਮਰਦ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਹਰਾਸ ।

ਕਿ ਉ ਬੇਨਿਆਜ਼ ਅਸੁਤ ਉ ਬੇ-ਸਪਾਸ ॥

ਹੇ ਬੰਦੇ! ਤੂੰ ਗ਼ਾਫ਼ਲ ਨਾ ਹੋ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ।
ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੇਨਿਆਜ਼ (ਬੇਪਰਵਾਹ) ਹੈ ਅਤੇ (ਉਸ ਨੂੰ) ਕਿਸੇ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ।

Do not be careless, recognise the Lord,
who is averse to greed and flattery

71. ਕਿ ਉ ਬੇਮੋਹਾਬਸਤੁ ਸਾਹਾਨੇ ਸਾਹ ।
ਜਮੀਨੋ-ਜਮਾਨੁ ਰਾ ਸਚਾਹੁ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ॥

ਉਹ ਬਹੁਤ ਨਿਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ,
(ਉਹ) ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੈ ।

He, the Sovereign of Sovereigns, fears none
He is the Master of the earth and heavens

72. ਖੁਦਾਵੰਦ ਏਜਦ ਜਮੀਨੋ ਜਮਾਨੁ ।
ਕੁਨੰਦ ਅਸਤੁ ਹਰ ਕਸ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਨੁ ॥

ਉਹ ਰੱਬ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਹੈ,
ਉਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ

He, the True Lord, is the Master of both the worlds
He is the Creator of all the creatures of the universe

73. ਹਮ ਅਜ ਪੀਰ ਮੋਰੋ ਹਮ ਅਜ ਪੀਲ ਤਨ ।
ਕਿ ਆਜਿਜ ਨਵਾਜ ਅਸਤੁ ਗਾਫਿਲ ਸ਼ਿਕਨ ॥

ਉਹ ਕੀੜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਥੀ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਨਿਤਾਇਆਂ ਦਾ ਤਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

He is the preserver of all, from ant to elephant
He gives strength to the helpless and destroys the careless

74. ਕਿ ਉ ਰਾ ਚੁ ਇਸੁਮਸਤੁ ਆਜਿਜ ਨਵਾਜ ।
ਕਿ ਉ ਬੇਸਪਾਸਤੁ ਉ ਬੇਨਿਆਜ ॥

ਉਹ ਫਰਿਸ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵਾਜਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਜਾ ਭੇਟ ਦਾ ਲੋੜਵੰਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੈ ।

The True Lord is known as 'Protector of the lowly'
He is carefree and free from want

75. ਕਿ ਉ ਬੇਨਗੂਨੁ ਅਸਤੁ ਉ ਬੇ ਚਗੂਨੁ ।
ਕਿ ਉ ਰਹਨੁਮਾ ਅਸਤੁ ਉ ਰਹਨਮੂਨੁ ॥

ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ,
ਉਹ ਹੀ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਓਹੀ ਹੈ ।

He is Unassailable and Unparalleled
He shows the path as a Guide

76. ਕਿ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਕਰਜ਼ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾਨੁ ।

ਬੇ-ਗੁਫਤੈਹੁ ਸੁਮਾ ਕਾਰ ਖੂਬੀ ਰਸਾਨੁ ॥

ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਹੈ,
ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾ ।
You are strained by the oath of the Quran, therefore,
fulfil the promise made by you

77. ਬ-ਬਾਯਦ ਤੁ ਦਾਨਿਸ਼ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ।

ਬ-ਕਾਰੇ ਸੁਮਾ ਚੀਰਹੁ ਦਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥

ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ
ਅਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ।

You should show wisdom and
handle the job taken by you skilfully

78. ਚਿਹਾ ਸੁਦ ਕਿ ਚੂਨੁ ਬੱਚਾਗਾਨੁ ਕੁਸਤੇਹੁ ਚਾਰ
ਕਿ ਬਾਕੀ ਬ-ਮਾਂਦੈਸਤੁ ਪੇਚੀਦਹੁ ਮਾਰ ॥

ਕੀ ਹੋਇਆ (ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ) ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ,
ਪਰ ਅਜੇ ਕੁੰਡਲੀਆਂ ਨਾਗ ਮੇਰਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ।

What, if you have killed my four sons,
the hooded cobra (My Army- Khalsa) still sits coiled up.

79. ਚਿਹ ਮਰਦੀ ਕਿ ਅਖ਼ਗਰ ਖ਼ਮੋਸ਼ਾਨੁ ਕੁਨੀ
ਕਿ ਆਤਿਸ਼ ਦਮਾਨੁ ਰਾ ਫ਼ਰੋਜ਼ਾਨੁ ਕੁਨੀ ॥

ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਮਰਦਾਨਗੀ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਚੰਗਿਆਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,
(ਪਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਤੂੰ) ਭੜਕਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

What type of bravery it is to extinguish the spark
Of fire and fan the flames

80. ਚਿਹ ਖੁਸ਼-ਗੁਫਤ ਫ਼ਿਰਦੋਸੀਏ ਖੁਸ਼ ਜ਼ਬਾਨੁ
ਸ਼ਿਤਾਬੀ ਬਵਦ ਕਾਰੇ ਐਹਰੀਮਨਾਨੁ ॥

ਫ਼ਿਰਦੋਸੀ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਕਿਤਨੀ ਸੋਹਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ,
ਕਿ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਕੰਮ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ।

How nicely the sweet-tongued poet Firdosi has said
that "to act in haste is the work of a devil"

81. ਕਿ ਬਾ ਬਾਰਗੋਹ ਹਜ਼ਰਤ ਆਯਮ ਸੁਮਾ
ਅਜ਼ਾਨੁ ਰੋਜ਼ ਬਾਸ਼ੀ ਵਾ ਸ਼ਾਹਿਦ ਸੁਮਾ ॥

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਰੱਬ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਆਵਾਂਗਾ
ਉਸ ਦਿਨ ਤੂੰ ਆਪੇ ਗਵਾਹ ਬਣ ਜਾਵੇਂਗਾ ।

When I shall come in the court of your Lord,
you will appear as a witness there.

82. ਵਗਰਨਾ ਤੋ ਈਨੁ ਹਮ ਫ਼ਰਾਮੁਸ਼ ਕੁਨਦ
ਤੁਰਾ ਹਮ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਕੁਨਦ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਂਗਾ
ਤਾਂ ਰੱਬ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਭੁਲਾ ਦੇਵੇਂਗਾ ।

Now if you overlook this task
the Lord Himself will also overlook you

83. ਬਰੀਨੁ ਕਾਰਿ ਗਰ ਤੂ ਬਬਸਤੀ ਕਮਰ
ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ਬਹਿਰਾਵਰ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਲਵੇਂਗਾ
ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਫਲ ਦੇਵੇਂਗਾ ।

If you get ready to fulfil this job
God will grant you prosperity.

84. ਕਿ ਈਨੁ ਕਾਰ ਨੇਕ ਅਸਤੁ ਦੀਨੁ ਪਰਵਰੀ
ਚੂ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਸ਼ਨਾਸੀ ਬੇਜਾਨੁ ਬਰਤਰੀ ॥

ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਨੇਕ ਕੰਮ ਹੈ
ਜੇ ਤੂੰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇਂਗਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗਾ ।

This good act on your part will be like worshipping of the Lord
an act which is superior to life itself

85. ਤੁਰਾ ਮਨ ਨਦਾਨਮ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਸ਼ਨਾਸ

ਬਰਾਮਦ ਜ਼ ਤੁ ਕਾਰਹਾ ਦਿਲ ਖ਼ਰਾਸ਼ ॥

ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦਿਲ ਦੁਖਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ

I know you are not aware about the Lord since you have
performed too many acts that were tyrannical

86. ਸ਼ਨਾਸਦ ਹਮੀਨ੍ ਤੂ ਨਾ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਕਰੀਮ

ਨਾ ਖ਼ਾਹਦ ਹਮੀਨ੍ ਤੂ ਬ-ਦੌਲਤ ਅਜ਼ੀਮ ॥

ਤੂੰ ਕਿਰਪਾਲੁ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ
ਤੇਰੀ ਇਤਨੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਉਹ ਰੱਬ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ।

The bountiful Lord is not recognised yet by you
He does not want you with all your wealth and riches

87. ਅਗਰ ਸਦ ਕੁਰਾਨੁ ਰਾ ਬ-ਖ਼ੁਰਦੀ ਕਸਮ

ਮਰਾ ਏਤਬਾਰੇ ਨਾ ਯਕ ਜ਼ਰਾ ਦਮ ॥

ਜੇ ਤੂੰ (ਹੁਣ) ਕੁਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸੋ ਕਸਮਾਂ ਵੀ ਖਾ ਲਏ
ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਮੇਰਾ ਜ਼ਰਾ ਜ਼ਿੰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ।

Now if you swear a hundred times on Quran,
I will not trust you now even for a single moment

88. ਹਜ਼ੂਰੀ ਨ ਆਯਮ ਨਾ ਈਨ੍ ਰਾਹ ਸ਼ਵਮ

ਅਗਰ ਸ਼ਾਹ ਬ-ਖ਼ਾਹਦ ਨਾ ਅੱਨ੍ਹਜਾ ਰਵਮ ॥

ਨਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਆਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਇਸ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਚਲਾਂਗਾ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ।

I will neither come to see nor come to your court
Wherever the King says i will not go.

89. ਖੁਸ਼ਸ਼ ਸ਼ਾਹੇ ਸ਼ਾਹਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

ਕਿ ਚਾਲਾਕ ਦਸ੍ਤ ਅਸ੍ਤ ਚਾਬਕ ਰਕੇਬ ॥

ਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ! ਤੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ
ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਫੁਰਤੀਲਾ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਹੈ ।

I will neither come to see nor come to your court
Wherever the King says i will not go.

90. ਕਿ ਹੁਸ਼ਨੁਲ-ਜਮਾਲ ਅਸ੍ਤੋ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਮੁਲਕ ਅਸ੍ਤੋ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ॥

ਤੂੰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲਾ, ਜਲਾਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲਾ,
ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਹੈ ।

Aurangzeb is beauty personified. He is bright minded
and he is the lord of his riches.

91. ਬ-ਤਰਤੀਬ ਦਾਨਿਸ਼ ਬ-ਤਦਬੀਰ ਤੇਗ

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਦੇਗੋ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਤੇਗ ॥

ਤੂੰ ਚੰਗੀ ਅਕਲ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈ,
ਤੂੰ ਦੇਗ ਅਤੇ ਤੇਗ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ।

Aurangzeb is wise and knowledgeable and
is skilful wielder of the sword

92. ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਅਸ੍ਤ ਹੁਸ਼ਨੁਲ-ਜਮਾਲ

ਖ਼ੁਦਾਵੰਦ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਈਯੇ ਮੁਲਕੋ ਮਾਲ ॥

ਤੂੰ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਤੂੰ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਅਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ।

Aurangzeb is handsome and possesses a brilliant mind.
You are bountiful in distributing the riches of his kingdom

93. ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਬੀਰ ਅਸ੍ਤ ਦਰ ਜੰਗ ਕੂਹ

ਮਲਾਯਕ ਸਿਫਤ ਚੂਨ੍ ਸੁਰੱਯਾ ਸ਼ਕੂਹ ॥

ਤੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪਰਬਤ ਵਾਂਗ ਅਹਿਲ ਹੈ
ਤੇਰੀਆਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਹਨ, ਤੇਰਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤਕ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ।

Aurangzeb's magnificence is great. In war he is like a mountain.
He has the attributes of angels and his splendour matches the Pleiades

94. ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਆਲਮੀਨ੍

ਕਿ ਦਾਰਾਇ ਦੌਰ ਅਸ੍ਤ ਦੂਰਸ੍ਤ ਦੀਨ੍ ॥

ਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ! ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਵਕਤ ਦਾ ਹਾਕਮ ਵੀ ਹੈ
ਪਰ ਤੂੰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ।

Aurangzeb is the king of kings, lord of the world and has all the riches
But you are away from the teachings of your religion

95. ਮਨਮ ਕੁਸ਼ਤਨਮ ਕੂਹੀਆਨ੍ ਬੁਤ ਪ੍ਰਸਤ

ਕਿ ਉ ਬੁਤ ਪਰਸਤੰਦ ਮਨ ਬੁਤ ਸ਼ਿਕਸ੍ਤ ॥

ਮੈਂ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ
ਉਹ ਬੁੱਤ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ।

I am also the annihilator of the hill rajas, the idol worshippers.
They are idol worshipers and I am engaged in defeating
"the very concept" of idol worship

96. ਬੇਬੀਨ੍ ਗ਼ਰਦਿਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈਯੇ ਜ਼ਮਾਨ੍

ਪਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਉਫ਼ਤਦ ਰਸਾਨਦ ਜ਼ੀਆਨ੍ ॥

ਹੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ! ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਵੇਖ।
ਜਿਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

Look at the turn of unfaithful world. When it sets itself after some one
it inflicts injury and does harm to him

97. ਬੇਬੀਨ੍ ਕੁਦਰਤੇ ਨੇਕ ਯਜ਼ਦਾਨੇ ਪਾਕ

ਕਿ ਅਜ਼ ਯਕ ਬ-ਦਹ-ਲਕ ਰਸਾਨਦ ਹਲਾਕ ॥

ਉਸ ਪਾਕ ਅਤੇ ਨੇਕ ਰੱਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖ,
ਜੋ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਨੂੰ ਮਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

Look at the powerful and good Lord, His reach is such that He can
get ten lac annihilated by only one

98. ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ਮੇਹਰਬਾਨ ਅਸਤ ਦੋਸ੍ਤ

ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਗੀ ਕਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਹ ਓਸ੍ਤ ॥

ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪੀ ਦੋਸਤ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਵੇ,
ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

What can the enemy do when the Almighty Lord is kind?
That He is generous and always forgiving

99. ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਾਹਨੁਮਾਈ ਦੈਹਦ ।

ਜਬਾਨੁ ਰਾ ਬ-ਸਿਫਤ ਆਸ਼ਨਾਈ ਦੈਹਦ ॥

ਉਹ ਰੱਬ ਬੰਧਨ ਖਲਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪਬ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਹੈ,
ਜੀਭ ਨੂੰ ਸਿਫਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

He gives us guidance and delivers us from this world ;He lets us
sing praises for His benevolence showered upon us

100. ਖਸਮ ਰਾ ਚੁ ਕੂਰੋ ਕੁਨਦ ਵਕਤੇ ਕਾਰ ।

ਯਤੀਮਾਨੁ ਬੋਰੂਨੁ ਬੁਰਦ ਬੇ ਜੈਖਮੇ-ਖਾਰ ॥

ਉਹ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਅਨਾਥਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

In time of need, He blinds the enemy and takes out
the helpless without any injury to him even from a thorn

101. ਹਰ ਔਨੁ ਕਸ ਕਜੂ ਰਾਸਤਬਾਜੀ ਕੁਨਦ ।

ਰਹੀਮੇ ਬਰੋ ਰਹਮ ਸਾਜੀ ਕੁਨਦ ॥

ਹਰ ਉਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਸਚਾਈ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰਦਾ ਹੈ ।
The Compassionate Lord always showers mercy upon
the person who follows the path of truthfulness

102. ਕਸੀ ਖਿਦਮਤ ਆਯਦ ਬਸੀ ਕਲ੍ਹਬੋ ਜਾਨੁ ।

ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ੀਦ ਬਰ ਓ ਅਮਾਨੁ ॥

ਜੋ ਕੋਈ ਦਿਲ ਅਤੇ ਜਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਉਤੇ ਸੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ।
Anyone who serves the Almighty with total devotion
Is blessed with peace and tranquillity

103. ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰ ਆਨੁ ਹੀਲਹ ਸਾਜੀ ਕੁਨਦ ।

ਕਿ ਬਰ ਉ ਖੁਦਾ ਚਾਰਹੁਸਾਜੀ ਕੁਨਦ ॥

ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਚਾਲਬਾਜੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਉਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ
What deception can an enemy inflict on a person
who is under the protection of Lord Himself

104. ਅਗਰ ਬਰ ਯਕ ਆਯਦ ਦਹੋ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ।

ਨਿਗਿਹਬਾਨ ਉ ਰਾ ਸਵਦ ਕਿਰਦਗਾਰ ॥

ਜੇ ਕਰ ਇਕ ਉਤੇ ਇਕ ਲੱਖ ਬੰਦਾ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆ ਜਾਵੇ
ਤਾਂ ਰੱਬ ਆਪ ਉਸ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ।
If one lac strong enemy attacks a single loved one
the Almighty protects and does not allow any harm to visit him

105. ਤੁਰਾ ਗਰ ਨਜ਼ਰ ਅਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਵ ਜ਼ਰ ।

ਕਿ ਮਾ ਰਾ ਨਿਗਾਹ ਅਸਤ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਸੁਕਰ ॥

ਜੇ ਤੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਫੌਜ ਅਤੇ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਉਤੇ ਹੈ
ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸੁਕਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹੈ ।
Aurangzeb! While you are proud of your military
might and all the wealth at your disposal
I am looking towards the Lord to whom I am always grateful

106. ਕਿ ਉ ਰਾ ਗੁਰੂਰ ਅਸਤ ਬਰ ਮੁਲਕੋ ਮਾਲ ।

ਵਾ ਮਾ ਰਾ ਪਨਾਹ ਅਸਤ ਯਜ਼ਦਾਨੁ ਅਕਾਲ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਹੈ
ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਓਟ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ।

While you are proud of your wealth and strength of your empire
I am under the protection of the Supreme Lord

107. ਤੂ ਗ਼ਾਫ਼ਿਲ ਮਸੌ ਈਨੁ ਸਿਪੰਜੀ ਸਰਾਇ ।

ਕਿ ਆਲਮ ਬਿ-ਗੁਜ਼ਰਦ ਸਰੇ ਜਾ-ਬਜਾਇ ॥

ਤੂੰ ਗ਼ਾਫ਼ਿਲ ਨਾ ਬਣ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਸਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੈ
ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਜਾਂ ਸਮਾ ਸੱਭ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਲੰਘਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।
Aurangzeb! Be aware that this world is like an
inn where each person comes to stay for a short
period । And once his time is over, he departs
and yields his place to others while the world keeps moving

108. ਬੇਬੀਨੁ ਗ਼ਰਦਿਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈਯੇ ਜਮਾਨੁ ।

ਕਿ ਬਰ ਹਰ ਬ-ਗੁਜ਼ਰਦ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਨੁ ॥

ਤੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਵੇਖ
ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉਪਰੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ
Look at the unfaithfulness of the world that everyone is crossing
the house of others without any restriction

109. ਤੂ ਬਾ ਜਬਰ ਆਜਿਜ਼ ਖ਼ਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ।

ਕਸਮ ਰਾ ਬ-ਤੀਸ਼ਹੁ ਤਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥

ਜੇ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਬਲਵਾਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਗ਼ਰੀਬਾ ਨੂੰ ਦੁਖ ਨਾ ਦੇ,
ਆਪਣੀ ਕਸਮ ਦੇ ਤੇਸ਼ੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਿੱਲ ਨਾ ਲਾਹ ।
Look at the unfaithfulness of the world that everyone is crossing
the house of others without any restriction

110. ਚੂ ਹਕ ਯਾਰ ਬਾਸ਼ਦ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ।

ਅਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਰਾ ਬੇ-ਸਦ ਤਨ ਕੁਨਦ ॥

ਜੇ ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਦੋਸਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਚਾਹੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੌ ਗੁਣਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਕਮਾਉਦਾ ਰਹੇ ।
When God Almighty is one's friend, what can the enemy do even if
he sends hundreds of men upon him

111. ਖ਼ਸਮ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਗਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ।

ਨਾ ਯਕ ਮੁਏ ਉ ਰਾ ਆਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥

ਜੇ ਵੈਰੀ ਇੱਕ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀ ਚੜ੍ਹ ਆਵੇ
ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਉਸਦਾ ਇਕ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।
If the enemy brings thousands of his men against an individual,
(who has the protection of the Almighty)
not even a single hair of his will be harmed

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ ॥

The pure belongs to the Almighty The Victory is His.